

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การไล่เบี้ยตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้มีหนังสือ ที่ สปสช. ๔.๐๓/๑๗๑๘ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติพบความไม่ชัดเจนในการปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยมีข้อกฎหมาย ข้อเท็จจริง และข้อหารื้อ ดังต่อไปนี้

๑. ข้อกฎหมาย

๑.๑ มาตรา ๔๑ บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการกันเงินจำนวนไม่เกินร้อยละหนึ่งของเงินที่จะจ่ายให้หน่วยบริการไว้เป็นเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้รับบริการ ในกรณีที่ผู้รับบริการได้รับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการรักษาพยาบาลของหน่วยบริการ โดยหาผู้กระทำผิดมิได้ หรือหาผู้กระทำผิดได้ แต่ยังไม่ได้รับค่าเสียหายภายในระยะเวลาอันสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

๑.๒ มาตรา ๔๒ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้รับบริการได้รับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการรักษาพยาบาลของหน่วยบริการ โดยหาผู้กระทำผิดได้แต่ยังไม่ได้รับค่าเสียหายภายในระยะเวลาอันสมควรตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ เมื่อสำนักงานได้จ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้รับบริการไปแล้ว สำนักงานมีสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่ผู้กระทำผิดได้”

๑.๓ ข้อบังคับคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไข ในการจ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้น กรณีผู้รับบริการได้รับความเสียหายจากการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๔ “เงินช่วยเหลือเบื้องต้น” หมายความว่า เงินที่จ่ายให้ผู้รับบริการหรือทายาทหรือผู้อุปการะเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ในกรณีที่ผู้รับบริการได้รับความเสียหายที่เกิดจากการรักษาพยาบาลของหน่วยบริการ โดยมีต้องรอการพิสูจน์ถูกผิด

๑.๔ พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้กำหนดหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๔๑ โดยกำหนดให้เงินช่วยเหลือเบื้องต้นที่จ่ายให้ผู้รับบริการหรือทายาทหรือผู้อุปการะเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ในกรณีที่ผู้รับบริการได้รับความเสียหายที่เกิดจากการรักษาพยาบาลของหน่วยบริการ โดยมีต้องรอการพิสูจน์ถูกผิด

๒.๒ การดำเนินการที่ผ่านมาจึงไม่ปรากฏว่าใครคือผู้กระทำผิด แต่เนื่องจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ได้มีการตรวจติดตามเกี่ยวกับการดำเนินการจ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้น และมีข้อเสนอแนะให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติกำหนดกระบวนการหรือ

แนวทางการดำเนินการแก่ผู้กระทำผิดตามมาตรา ๔๒ ซึ่งคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ กำหนดมาตรการไล่เบี้ยเอาแก่ผู้กระทำผิดเมื่อมีคำวินิจฉัยหรือคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว

๒.๓ เนื่องจากได้มีคดีฟ้องร้องหน่วยบริการที่ให้การรักษาพยาบาลและเกิดความเสียหายซึ่งเป็นกรณีที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้จ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้นไปแล้ว โดยคดีดังกล่าว ศาลตัดสินให้กระทรวงสาธารณสุขในฐานะต้นสังกัดหน่วยงานของรัฐ รับผิดชอบโจทก์ ในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้ทำขึ้นตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และคดีถึงที่สุดแล้ว

๒.๔ ต่อมาสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้มีหนังสือ ที่ สปสช. ๔.๐๓/๐๒๓๓๐ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อขอหารือเพิ่มเติมเกี่ยวกับการไล่เบี้ยตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ ความว่า เนื่องจากความในตอนที่ ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ บัญญัติว่า “...เมื่อสำนักงานได้จ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้รับบริการไปแล้ว สำนักงานมีสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่ผู้กระทำผิดได้” ที่ปรึกษากฎหมายของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เห็นว่า ความดังกล่าว กำหนดให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติมีสิทธิ ซึ่งสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ อาจไม่ใช้สิทธิดังกล่าวก็ได้ถ้าสำนักงานมีเหตุผล เช่น เมื่อสำนักงานคำนึงถึงหลักการไม่พิสูจน์ความรับผิด โดยสำนักงานจะไม่ใช้สิทธิไล่เบี้ยทุกกรณี แต่จะไล่เบี้ยเมื่อปรากฏว่ามีผู้กระทำผิดโดยคำพิพากษาถึงที่สุดหรือถ้าวินิจฉัยถึงที่สุดแล้วเท่านั้น ได้หรือไม่

๓. ข้อหารือ

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการไล่เบี้ยตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจึงขอหารือว่า

๓.๑ อำนาจไล่เบี้ยของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติตามมาตรา ๔๒ ที่กำหนดให้สำนักงานมีสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่ผู้กระทำผิด นั้น ผู้กระทำผิด หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้กระทำให้เกิดความเสียหายหรือหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทน

๓.๒ การไล่เบี้ยตามมาตรา ๔๒ หมายถึง การไล่เบี้ยได้เฉพาะกรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ใช่หรือไม่ อย่างไร และหากเป็นกรณีที่เกิดขึ้นจากหน่วยบริการภาคเอกชน จะดำเนินการอย่างไร

๓.๓ กระบวนการไล่เบี้ยของสำนักงานต้องให้ผลการไล่เบี้ยของหน่วยงานตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ อย่างไร

๓.๔ หากการกระทำของเจ้าหน้าที่ทำให้เกิดความเสียหายเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน การแบ่งความรับผิดจะมีวิธีการดำเนินการได้อย่างไร และใครเป็นผู้มีอำนาจพิจารณา

๓.๕ ความตอนที่ ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่บัญญัติว่า “...เมื่อสำนักงานได้จ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้รับบริการไปแล้ว สำนักงานมีสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่ผู้กระทำผิดได้” ความดังกล่าวกำหนดให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติมีสิทธิ ซึ่งสำนักงานอาจไม่ใช้สิทธิดังกล่าวก็ได้ถ้าสำนักงานมีเหตุผล เช่น เมื่อสำนักงานคำนึงถึงหลักการไม่พิสูจน์ความรับผิด โดยสำนักงานจะไม่ใช้สิทธิไล่เบี้ยทุกกรณี

แต่จะไล่เบี้ยเมื่อปรากฏว่ามีผู้กระทำความผิดโดยคำพิพากษาถึงที่สุดหรือถ้าวินิจฉัยถึงที่สุดแล้วเท่านั้นได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาข้อหาหรือของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวง) และผู้แทนสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วมีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติมีสิทธิไล่เบี้ยได้ หมายถึงเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้กระทำให้เกิดความเสียหายหรือหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน นั้น เห็นว่า ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๔๒^๑ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ หมายถึงผู้ซึ่งกระทำความผิด รวมทั้งผู้ต้องรับผิดชอบหรือผู้ที่ต้องรับผิดชอบร่วมกับผู้กระทำความผิดตามที่กฎหมายกำหนดด้วย

ประเด็นที่สอง การไล่เบี้ยตามมาตรา ๔๒ หมายถึง การไล่เบี้ยได้เฉพาะกรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำให้ไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ อย่างไร และหากเป็นกรณีที่เกิดขึ้นจากหน่วยบริการภาคเอกชน จะดำเนินการอย่างไร นั้น เห็นว่า เมื่อสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้จ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้รับบริการ ในกรณีที่ผู้รับบริการได้รับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการรักษาพยาบาลของหน่วยบริการตามมาตรา ๔๑^๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติฯ ไปแล้ว มาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน กำหนดให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติมีสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่ผู้กระทำความผิดเมื่อหาผู้กระทำความผิดได้ กล่าวคือจะต้องมีการดำเนินการหาผู้กระทำความผิดเสียก่อน และเมื่อพบผู้กระทำความผิดแล้วสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจึงมีสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่ผู้กระทำความผิดได้ แต่โดยที่มาตรา ๓^๓ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติฯ นิยามคำว่า “หน่วยบริการ” หมายความว่า สถานบริการที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติฯ

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่ผู้รับบริการได้รับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการรักษาพยาบาลของหน่วยบริการ โดยหาผู้กระทำความผิดได้แต่ยังไม่ได้รับค่าเสียหายภายในระยะเวลาอันสมควรตามมาตรา ๔๑ เมื่อสำนักงานได้จ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้รับบริการไปแล้ว สำนักงานมีสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่ผู้กระทำความผิดได้

มาตรา ๔๑ ให้คณะกรรมการกันเงินจำนวนไม่เกินร้อยละหนึ่งของเงินที่จะจ่ายให้หน่วยบริการไว้เป็นเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้รับบริการ ในกรณีที่ผู้รับบริการได้รับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการรักษาพยาบาลของหน่วยบริการ โดยหาผู้กระทำความผิดมิได้หรือหาผู้กระทำความผิดได้ แต่ยังไม่ได้รับค่าเสียหายภายในระยะเวลาอันสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“สถานบริการ” หมายความว่า สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ของเอกชน และของสภาวิชาชีพ หน่วยบริการการประกอบโรคศิลปะสาขาต่าง ๆ และสถานบริการสาธารณสุขอื่นที่คณะกรรมการกำหนดเพิ่มเติม

“หน่วยบริการ” หมายความว่า สถานบริการที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

และ “สถานบริการ” หมายความว่า หน่วยบริการประกอบด้วยสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ของเอกชน และของสภากาชาดไทย หน่วยบริการการประกอบโรคศิลปะสาขาต่าง ๆ และสถานบริการสาธารณสุขอื่น ที่คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติกำหนดเพิ่มเติม ดังนั้น การพิจารณาไล่เบี้ยเอาแก่ผู้กระทำผิดจึงต้องแยกพิจารณาว่าการกระทำละเมิดนั้นเป็นการกระทำละเมิดในสถานบริการสาธารณสุขประเภทใด

กรณีที่มีความเสียหายเกิดจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐจะต้องพิจารณาด้วยว่า เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ หากเป็นการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความรับผิดของหน่วยงานของรัฐ และความรับผิดของเจ้าหน้าที่ในผลแห่งละเมิดที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานในหน้าที่แล้วก่อให้เกิดความเสียหาย โดยเมื่อมีความเสียหายเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น หน่วยงานของรัฐจะต้องรับผิดชอบผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕^๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจึงต้องใช้สิทธิไล่เบี้ยเอาแก่หน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นต้นสังกัดของสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ และเมื่อหน่วยงานของรัฐถูกไล่เบี้ยแล้วจะดำเนินการเรียกให้เจ้าหน้าที่ของรัฐชดใช้ได้หรือไม่เพียงใด จะต้องเป็นไปตามมาตรา ๘^๖ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ต่อไป

อนึ่ง หากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติไล่เบี้ยเอาแก่หน่วยงานของรัฐ ต้นสังกัดของสถานบริการสาธารณสุขของรัฐอันอาจทำให้เกิดข้อพิพาทระหว่างกัน หน่วยงานของรัฐดังกล่าวต้องถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี^๖ เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครองด้วย

^๕ มาตรา ๕ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใดให้ถือว่ากระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง

^๖ มาตรา ๘ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดดังกล่าวออกด้วย

ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับและเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น

^๗ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรี เรื่องการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ส่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๑๘๔ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๙)

สำหรับกรณีที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้จ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้รับบริการที่ได้รับความเสียหายจากการรักษาพยาบาลของหน่วยบริการที่เป็นสถานบริการสาธารณสุขของเอกชนไปแล้ว การใช้สิทธิไล่เบี้ยเอาแก่ผู้กระทำผิดจึงต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประเด็นที่สาม กระบวนการไล่เบี้ยของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติต้องใช้ผลการไล่เบี้ยของหน่วยงานตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ อย่างไร เห็นว่า เมื่อสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้จ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้นไปแล้วก็ชอบที่จะไล่เบี้ยจากหน่วยบริการตามจำนวนเงินช่วยเหลือเบื้องต้นที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้จ่ายไปตามมาตรา ๔๒ โดยไม่จำเป็นต้องรอผลการเรียกให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนของหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ แต่การไล่เบี้ยดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขว่าหาผู้กระทำผิดได้ ดังนั้น เมื่อหาผู้กระทำผิดได้แล้ว เช่น จากคำพิพากษา ผลการวินิจฉัยของสภาวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุข หรือผลการพิจารณาสอบสวนเท็จจริงอื่นใดปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำผิด สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจึงสามารถใช้สิทธิไล่เบี้ยได้

ประเด็นที่สี่ หากการกระทำของเจ้าหน้าที่ทำให้เกิดความเสียหายเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน การแบ่งความรับผิดจะมีวิธีการดำเนินการได้อย่างไร และใครเป็นผู้มีอำนาจพิจารณา นั้น เห็นว่า เมื่อได้พิจารณาในประเด็นที่สองแล้วว่าสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติต้องใช้สิทธิไล่เบี้ยเอาแก่หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นต้นสังกัดของสถานบริการสาธารณสุขของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจึงไม่สามารถใช้สิทธิไล่เบี้ยโดยตรงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

สำหรับกระบวนการไล่เบี้ยของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเอาแก่ผู้กระทำผิดในหน่วยบริการที่เป็นสถานบริการสาธารณสุขของเอกชน นั้น เมื่อได้พิจารณาในประเด็นที่สองแล้วจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาในประเด็นนี้อีก

ประเด็นที่ห้า สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติมีดุลพินิจในการใช้สิทธิไล่เบี้ยเมื่อปรากฏว่ามีผู้กระทำผิดโดยคำพิพากษาถึงที่สุดหรือคำวินิจฉัยถึงที่สุดแล้วเท่านั้น ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็นกองทุนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย สนับสนุน และส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขของหน่วยบริการตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติฯ ดังนั้น เมื่อหาผู้กระทำผิดได้และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้จ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้รับบริการไปแล้ว สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติต้องใช้สิทธิไล่เบี้ยเอาแก่ผู้กระทำผิดด้วย

โปรดดูเจียงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

มาตรา ๓๘ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรียกว่า “กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ” มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย สนับสนุน และส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขของหน่วยบริการ

เพื่อเป็นการส่งเสริมให้บุคคลสามารถเข้าถึงการบริการสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ให้ใช้จ่ายเงินกองทุนโดยคำนึงถึงการพัฒนาการบริการสาธารณสุขในเขตพื้นที่ที่ไม่มีหน่วยบริการเพียงพอหรือมีการกระจายหน่วยบริการอย่างไม่เหมาะสมประกอบด้วย

อนึ่ง ตามที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้ส่งคำพิพากษาของศาลฎีกา^๑ มาเพื่อประกอบการพิจารณา นั้น เห็นว่า คำพิพากษาดังกล่าวเป็นคำพิพากษตามยอมที่มีได้วินิจฉัยว่า มีผู้กระทำความผิดตามนัยมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

(นายดิสทัต โทตระกูลเกียรติ)

เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๕๙

^๑ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๙๑/๒๕๕๘ วินิจฉัยว่า “ผู้พิพากษาได้พิจารณาสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์และจำเลยที่ ๑ ฉบับลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ แล้วเห็นว่าชอบด้วยกฎหมาย จึงพิพากษาให้คดีเป็นอันเสร็จเด็ดขาดไปตามสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น คืบค่าขึ้นศาลชั้นฎีกา เป็นกรณีพิเศษ ๕๐,๔๐๐ บาท แก่จำเลยที่ ๑”